D·N
25/5 1954

Englands dilemma

När utrikesminister Dulles för tre veckor sedan bröt upp från förhandlingsbordet i Genève steg hans brittiske kollega fram som västmakternas talesman. Eden fick chansen att än en gång spela rollen som "den hederlige mäklaren" och pröva kompromissens väg sedan USA uppgivit sitt motstånd mot eftergifter till kommunisterna i Indokina. Men de franska motgångarna på slagfältet har medfört en snabb scenförändring. Parisregeringen, som länge sökte hemma en "internationalisering" av kriget, vädjar nu om ökat amerikanskt stöd. Bidault vill utverka ett löfte om omfattande USA-hjälp och utnyttja detta som en sista utväg för att förmå kommunisterna att acceptera en för försvararna "hederlig" vapenvila. Frankrike förefaller alltså redo att överge den "mjuka" förhandlingslinjen — men Englands hållning är ännu oförändrad. En spricka har uppstått mellan London och Paris, mycket tyder på att medlarens ställning i Genève har försvagats, och i London bedrar man att regeringen inom kort kommer att nå fram till ett vägskäl — och tvingas slå in på en ny kurs för att utjämna motsättningarna mellan de västallierade.

När Dulles i mitten av april plötsligt kastade fram sitt förslag om en säkerhetspakt i Sydöstasien måste han ett förstsiktigt, men ändå klart, motstånd i London, och Churchill fastslog nyligen på nytt Englands ståndpunkt: regeringen är beredd att undersöka möjligheterna att förverkliga ett kollektivt försvar, men alla beslut måste uppskjutas i avvaktan på resultatet av Genèvemötet. Trots det alltmer ökade trycket från Paris och Washington och trots detsidan i stort sett oförsonliga hållning i Genève har Churchill hittills avvisat tanken på att västmakterna genom att forcera ett beslut om en asiatisk alliansskulle ställa de kommunistiska förhandlarna inför valet mellan ett utvidgat krig och eftergifter vid konferensbordet. På många håll i Frankrike, främst bland dem som stöder Bidault och vill rädda åtminstone en del av Indokina, har Englands avvaktande hållning väckt bitterhet: man talar om "Münchenanda" och britternas "heliga, nationella egoism". De amerikanska angreppen — "aktivisterna" kring senator Knowland har hotat med repressalier mot England — och antydningarna har dock gjort större intryck i London. Eisenhowers uttalande att en Asienpakt vore möjlig utan brittisk medverkan har skapat förvirring och oro, trots att man på många håll understrukit att den amerikanske presidenten uppenbarligen endast sökte skiserra en hypotetisk situation.

Den brittiska installningen till Asienpakten och förhandlingstaktiken i Genève får sannolikt främst ses mot bakgrunden av den hållning de asiatiska samväldesstaterna — främst Indien och Ceylon — intar. Dulles planer har i dessa länder, liksom i Burma och Indonesien, mött häftig kritik: den gamla, djupt rotade misstron mot "de vita kolonialmakterna" gör de flesta av de ledande politikerna blinda för hotet från de nya asiatiska imperialisterna i Peking. För England framstår det som väsentligt att söka övertyga de "neutralistiska" Asienstaterna om att västmakterna prövar alla vägar för att nå en fredlig uppgörelse i Indokina, men att en säkerhetspakt kan bli nödvändig om kommunisterna visar sig oförsonliga. På vägar räkna med att Pandit Nehru skall overge sin strutspolitik gentemot Kina eller att "den tredje ståndpunktens" företrädare i Indonesien, Burma och Ceylon skall kunna övertalas att stödja pakten, men Londonregeringen hoppas att kunna undvika en skärpning av motsättningarna mellan de fria asiatiska republikerna och västmakterna. På många håll i England, inte bara i labourkretsar, anser man dock att en Asienpakt efter Dulles ritningar, vare sig de allierade påskyndar beslutet eller ej, kan få svåra följder på längre sikt. För 500 miljoner icke-kommunistiska asiater kommer organisationen att framstå som en förhatlig "klan vita mannens pakt", och i en sådan situation kan, enligt de brittiska kritikerna, den kommunistiska propagandan bli mycket verkningsfull.

Mycket tyder dock på att den brittiska regeringen nu börjat misströsta: Nehru har inte låtit sig påverkas av Englands politik och Edens medlingsinje i Genève. Det förefaller också som om det brittiska motståndet mot de fransk-amerikanska framstötarna minskat under den senaste veckan: man har sannolikt även tagit intryck av Australiens och Nya Zeelands alltmer positiva inställning till paktplanerna. Oaklarheten är för ögat i Genève är påfallig; många fruktar att kommunistsidan till det yttersta söker utnyttja Englands avvaktande hållning för att fördröja ett avgörande om Asienpakten, att Kina och Sovjet genom demonstrativa, men i realiteten tämligen betydelselösa, eftergifter vill hålla fredsoptimismen i Västerlanden vid liv och dra ut på förhandlingarna så länge som möjligt.

Hela detta problemkomplex — förhandlingsläget i Genève, paktfrågan och relationerna till de allierade och de asiatiska samväldesstaterna — har behandlats vid överläggningarna mellan Churchill och Eden under veckoslutet. Förhandlingarna har varit mörkladga, men i London anser man på de flesta håll att den brittiske utrikesministern hävdat att det ännu inte är möjligt att med full visshet avgöra om kommunisterna vill nå fred i Indokina eller om de endast strävar efter att genom en långvarig "på stället marsch" i Genève ge rebellstyrkorna möjlighet att förstärka framryckningen i Indokina. Enligt dessa rapporter skall den brittiska regeringen ha beslutat att avvakta utvecklingen och tills vidare avstå från en kursändring. Om detta bekräftas, kommer sannolikt den franska-amerikanska irritationen att ytterligare ökas. Men samarbetet med de allierade är och förblir en hörnsten i den brittiska utrikespolitiken; det förefaller uppenbart att England, om kommunistsidan inte förändrar hållning, så småningom kommer att gå bundsförvanterna till mötes.

Information om Sydafrika

Chefen för den sydafrikanska unionens informationstjänst, hr Mehring, har varit eller är på besök i Sverige. Det gäller att sända en pressattaché till de nordiska länderna för att skingra våra vanföreställningar om Sydafrika. Hr Mehring säger sig i Norden ha träffat folk som tror att de infödda (negrerna) i Sydafrika "är olyckliga och har det svårt på olika sätt eller rent av att det råder hat mellan vita och färgade" (i detta begrepp innesluts tydligen de tre undertryckta grupperna svarta, indier och blandraser). Denna uppfattning, säger han, är byggd på svartmålningar. Om folk besöker Sydafrika får de se att infödingarna är lyckligare än många andra folk och att mycket göra för dem. Pressattachén skall bl.a. ha vederlagt denna "vederhäftiga information".

Att döma av hr Mehrings egna uttalanden blir det här inte fråga om information, utan om propaganda. Att den väldiga majoriteten icke-vita i Sydafrika hör till världens mest systematiskt undertryckta folkgrupper är notoriskt; i Sydafrikas egen litteratur — både den politiska och skönlitterära — blir detta ständigt klarlagt, och så gott som alla böcker som skrivits om Sydafrika av utlänningar stannar främst vid de vitas hårda behandling av de andra grupperna. Just i dessa dagar söker nationalistregeringen Malan att genomdriva nya lagar som ytterligare skall försvaga dessa gruppers rättsställning. Vill den sydafrikanska regeringen ackompanjera denna ohyggliga politik med något slags romantiserande och idyllserande "upplysning" i de nordiska länderna, kommer den att arbeta i ofruktbar jordmån. Följden blir att den svenska pressen tvingas att än mer energiskt än hittills belysa vad som verkligen sker i Sydafrika; denna press är dess bättre inte van vid att låta sig matas med propaganda av för ändamålet utskickade tjänstemän. Lägg ner informationspengarna på att rensa upp åt oss säga ett tusendel av Johannesburgs svarta slum — det ger bättre avkastning.

Fyra ton strömming sänkte storryssja

En rekordfångst av strömming kunde ett fiskelag på nio man i Spikarna, Alnö, bärga under söndagsdygnet. Det var 4.120 kg strömming som gått i deras garn.

— Storryssjan hade sjunkit, så mycket strömming hade det gått i den, och det var ett väldigt arbete att få upp den, sade en av fiskarna. (TT, Sundsvall.)

PRESSGRANNAR

Tjänstemännen bör uppmärksamt följa partiernas hållning i exempelvis jordbruks- och skattefrågorna och inte tveka att vid valet göra sina intressen gällande, anser tidningen Industritjänstemannen. Tjänstemännen är inte så förarade som andra grupper vid ett bestämt parti; just därför att de utgör ett förligt element kan de bli en tyngd i vågskålen som partierna måste räkna med.

Medan jordbrukarna har sitt eget politiska klassparti, arbetarna av tradition och vana är anslutna till socialdemokratiska partiet, som det naturliga hemvistet för den kroppsarbetande klassen, och företagarna väl i stärsta utsträckning känner sig naturligt dragna till högern, så är tjänstemännen — som fackligt samlats i en stark enhet och visat goda prov på solidaritet och sammanhållning i gemensamma intressefrågor — när det gäller politiskt engagemang splittrade.

Tjänstemannen är särskilt lyhörd för hur de politiska partierna behandlar frågor som direkt berör honom, och inte minst intresserar honom naturligtvis behandlingen av arbetsfred som har betydelse för hans livsföring och levnadsstandard.

Han torde i stor utsträckning också svara benägen att rösta från fall till fall. Och frågan är väl i detta sammanhang om det vore någon allvarligare olycka, för den händelse större grupper väljare skulle röta efter samma princip. Det skulle i varje fall skapa ökad rörlighet på den politiska fronten och ruska om de strateger som nu för ett envist ställningskrig från de skyttegravar där de politiska partierna gräver ner sig.

Jordbrukarna har begagnat sin ställning för att via politiken vinna påtagliga ekonomiska fördelar. Arbetarnas fackliga organisationer har under årstal och med gott resultat för deras vidkommande tagit upp och kämpat i politiska frågor, sedda direkt ur medlemsmannens intressesynpunkt. Vi på tjänstemannasidan bör inte heller dra oss för att i ett givet läge aktualisera en viss fråga och då med all kraft hävda våra intressen. Med den omfattning tjänstemannaskaren nu har, finns det anledning för våra politiska partier att allvarligt övervaga synpunkter och rimliga önskemål som kommer från tjänstemannahåll.

Ett nyttigt, påpekande. Det skadar inte att tjänstemännen anmäler sin existens med tanke på hur det dalar kring jordbruksintresset i riksdagen.

Påfallande många talare i spritdebatten skickade in en broschlapp genom att uttrycka sin oro för verkningarna av spritens frigivande, skriver Skånska Dagbladet (bf):

Man förstår tveksamheten. Svenskarna och spriten utgör ett allvarligt problem. Spritbruketa och därmed missbrukets utbredning bland ungdomen och kvinnorna framstår som ett dystert inslag i den sociala bilden. Spriten är ett problem i alla samhällsklasser, fastän det på vissa håll döljes under en mask av anständighet. Det vore ett allvarligt misstag att tro att spritproblemet skulle bli mindre därför att motbokens avskaffas. Man kan tvärtom anta att spritkonsumtionen kommer att öka. Under alla omständigheter bör utvecklingen på andra faktorer än den tekniska utformningen av utminutering och utskänkning.

I fråga om starkölet stannade riksdagen vid ett halvmesyr, som inte tillfaller Arbetet (s):

Det är också tvivel underkastat om det välbetänkta i att förena det starköl som kommer att återinföras — 4,5 viktprocent — med mattvärig (eller ansiktsfärg, kanske rättare sagt) i motsats till vad som kommer att gälla vid servering av dryckfällt alkoholstarkare vin. En av följderna kan bl. a. bli en i och för sig efterlängtad övergång till starköl och bränvin, när det ändå gäller måltidstvång för bådadera. Därom vet man givetvis ännu ingenting bestämt, men avslaget på förslaget om återgång till 3,2 viktprocent i fråga om vanligt öl kan också komma att befrämja en mera allmän övergång till starkölet, när detta kommer.

Det är skada att riksdagen inte beaktade dessa synpunkter.

Att regeringen skulle vara benägen att förvärra flyktingarnas ställning är endast en förlömmdrl insinuation av Dagens Nyheter, hävdar Aftontidningen (s):

Det gäller deras politiska aktivitet, vilken som bekant regeringen aldrig lagt hinder i vägen för. Under krigsåren var det tvärtom ganska vanligt att socialdemokratiska statsråd talade på flyktingorganisationernas möten. Men utlänningslagen ger myndigheterna rätt att hindra flyktingarna från att bedriva politisk verksamhet, varvid lagstiftarna haft i tanke sådan aktivitet, som kan bli en politisk belastning för värdlandet. På tal om de estniska planerna att bilda en exilregering erinrade utrikesminister Undén om de restriktioner, som finns på området. Det är självfallet att han som utrikesminister knappast kunde ta annan ställning i det aktuella fallet. Men varken han eller den övriga regeringen torde ha några planer att f. ö. förhindra politisk aktivitet av flyktingarna.

Gentemot detta kan ställas utrikesministerns eget uttalande från 1953. Det hette där:

"Det har ju varit en gammal regel att politiska flyktingar, som kommer till asylländer lastade med politiska ransoner och politiska klagomål mot det land varifrån de har nödgats fly, inte skall lufta sina klagomål i asylländet... Vi vill inte att deras klagomål skall kastas ut bland det svenska allmänheten... Både takt och säkerhet bjuder att de flyktingar som kommit från skilda länder inte här utvecklar politisk verksamhet kring de flyktingsproblem som har motiverat deras ankomst."

Som synes går de båda påståendena inte ihop — man får väl anta att hr Undén häst tolkar regeringens inställning.

Den hygieniska kontrollen över skafterierna måste skärpas, eftersom distributionen från dessa sker till stora områden, skriver Sydsvenska Dagbladet (b):

Men det är inte bara på skafterierna som krav på goda hygieniska förhållanden måste ställas. Det gäller berörfinde alla, som har med tillredning, transport och distribution av livsmedel att göra. På grund av humörderna ökade förvärvsarbete utom hemmen och hemarbetets rationalisering söljes färdigmat och halvfabrikat i allt större utsträckning och därmed ökas riskerna för smittospridning. De ökade massutspänningarna, i synnerhet skolbarnsbespisningen, är ett fantastiskt kapitel i detta sammanhang. Man vågar knappast tänka på vad följden kunde ha blivit, om förra sommarens paratyfusepidemi uthrutit, medan skolorna var i gång.

Det är en allmän uppfattning, att bakterierna där vid kokning eller stekning, men vid prov vid institutet för folkhälsan har det visat sig, att exempelvis stekning av stärkhorv hade en mycket ringa effekt på korvens bakteriologiska beskaffenhet. Den var lika rik på coliforma bakterier efter som före stekningen. Det är av utomordentlig vikt, att alla — tillverkare, affärsmän, anställda etc. — besinnar sitt ansvar.

Riksdagssammanträden

Tisdagen den 25 maj 1954

Första Kammaren kl. 10.00
Andra Kammaren kl. 10.00
Statsutsk. in pleno kl. 9.30
Statsutsk. 1:a, 2:a o. 3:e avd. efter slutat utsk.plenum
Statsutsk. 4:e avd. kl. 9.00

Metartävlingar på flera håll i huvudstaden

Intresset för Dagens Nyheters och Amatörfiskarnas riksförbunds riksmetc Krist himmelsfärdsdag tycks vara mycket stort att döma av de många förfrågningarna. Telefonerna har pingdat flitigt under måndagen, och både aktiva metare och åskådare vill ha reda på var tävlingar arrangeras i Stockholmstrakten. Här kommer därför ett nytt besked: Stockholms amatörfiskeklubb står som arrangör för tävlingar på Långholmen, och Stockholms fritidsfiskare tävlar i Södertyjön. Vidare anordnar Lettiska fiskeklubben metartävlingar vid Klubbackens Målarstrand i Mälarbågen.

Cirkelrund villa billigt snabbygge

Blir framtidens enfamiljsvilla cirkelrund? Den frågan gör man sig i Smsland, sedan en sådan byggnad börjat uppföras i Österbymo samhälle efter en alldeles ny metod. Ytterväggarna uppföres i frebong med hjälp av en s. k. vägrat glidform, som under arbetet flyttas steg för steg runt vägen.

Det tog endast tre dagar att göra ytterväggarna till österbymovillan, men metodens uppfinnare, byggmästare Harald Nilsson, Västervik, räknar med att på småningom kunna nedbringa denna tid till en dag. Vägarna bygga med sådan precision att efterbehandlingen endast består av utvändig målning och invändig tapetsering. Experimentbyggett, som väckt stort intresse i fackkretsar, består av en enplansvilla om drygt 100 kvadratmeters golyyta. Fördelarna på fyra rum, hall och kök samt källarvåning. Byggnadskostnaden beräknas stanna vid 35.000 kr.

(DN, Eksj.)

Får ej tjänstledigt för att bli doktor

Byrådirektör Tryggve Zeg-Olofsson i nyttj- och justeringsnet har hos regeringen anhållit om tjänstledigt under 2 år från 16 augusti för forskningsarbete i avsikt att disputera för doktorsgrad. Myntverket förklarar för sin del att det gärna skulle ha velat tillstyrka om omständigheterna hade medgett detta. Så är emellertid inte fallet. En tjänstledighet nu skulle orsaka allvarliga svårigheter vid skötseln av verkets åligganden.

HYLLOR
praktiska konstruktioner för kontor arkiv bibliotek laboratorier butiker privatbruk
Sparrings
Försäljningsavd
Karlavägen 89 — Stockholm O
Tel. 67 56 50 — 67 76 75 — 67 76 81

Halsbränna? ta RENNIE

Ha alltid RENNIE till hands

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon 22 40 00
för riksmetrar: 22 40 20
Telegramadress: Dagenyheter
Postgiro: 1 16 18 (för annonser)
nummer: 1617 (för prenumeration)
Chefredaktör: Herbert Tingsten (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Ståhlberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedenius
Dagens Nyheters Aktiebolag
Verkst. direktör: Helge Hedborn
PRENUMERATIONSPRISEN
Å — Stockholmsupplagan
Stor-Stockholm, Syrga tidningsområde består
Månad ..... kr. 6:50 6:—
Kvartal ..... „ 19:— 17:50
Halvår ..... „ 37:50 34:50
Helår ..... „ 75:— 69:—
ANNONSPRISLISTA daterad 15. 1. 1954 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1954.

Husqvarna Vapenfabriks Aktiebolags
fondemission och aktieutbyte 1954.

Husqvarna Vapenfabriks Aktiebolag har vid bolagsstämmor den 21 april och den 10 maj 1954 beslutat

att bolagets aktier, vilka lyda å 200 kr., skola delas i aktier lydande å 100 kr.;

att bolagets tio 20 miljoner kronor uppgående aktiekapital, fördelat på 100.000 aktier å nom. 200 kr. skall ökas till 30 miljoner kronor;

att ökningen skall ske genom överföring till aktiekapitalet av 10 miljoner kronor, varmed det bokförda värdet av bolagets fastigheter upskrives;

att å det belopp, varmed ökning sker, 10 miljoner kronor, skall utgivas 100.000 aktier å nom. 100 kr.;

att de nya aktierna, svarande mot aktiekapitalets ökning, skola vara berättigade till andel i bolagets vinst fr. o. m. för räkenskapsåret 1953 samt

att lagstadgad stämpelavgift betalas av bolaget.

Besluten genomföras på så sätt, att för varje gammal bunden aktie å nom. 200 kr. utlämnas tre nya bundna aktier å nom. 100 kr, och för varje gammal fri aktie å nom. 200 kr. utlämnas tre nya fria aktier å nom. 100 kr.

För fondemissionen och aktieutbytet gälla i övrigt följande bestämmelser.

Aktiegarna anmodas att under tiden 28 maj—28 juni 1954 till

AKTIEBOLAGET SVENSKA HANDELSBANKEN, Värdepappersexpeditionen, Arsenalsgatan 11, Stockholm 16, inlämna sina aktiebrev med kupong fr. o. m. nr 54 samt vederbörligen ifylld anmälningssedel enligt fastställt formulär.

Utan kostnad för aktieägaren kunna aktierna för vidare befordran till huvudkontoret inlämnas även till annat av bankens kontor.

Aktierna skola vara utställda eller överlåtna på den person, som anmäler dem för utbyte, eller endosserade in blanco.

Mot avlämnade aktiebrev erhålles till viss mas efter order ställt certifikat, utfärdat på den som underteckmat anmälningssedeln.

De nya aktiebreven komma att utställas i det namn, vard motsvarande certifikat lyder, och utlämnas så snart de föreligga färdiga, mot återställande av certifikatet, behörigen kvitterat. Meddelande om tidpunkten för utlämnandet kommer att dels kungöras genom annons i dagspressen och dels tillställas de aktieägare, som avlämnat sina gamla aktier.

Genom beslut på ovannämnda bolagsstämmor ha bestämmelserna i § 7 av bolagsordningen angående hembudsskyldighet borttagits.

Anmälningssedlar tillhandahållas vid Handelsbankens samtliga kontor, som även lämna upplysningar beträffande emissionen och aktieutbytet.

Huskvarna i maj 1954.
STYRELSEN

Om Ni vill nå fler för att sälja mer — annonsera i DN!

SNABBVAXA
bilen med
JOHNSON'S
CAR PLATE

HÖGGLANS
utan polering
skydd i alla väder
Bilen måste dock först vara vil rengjord för att nå sitt 100 %-ligt resultat.

Använd JOHNSON'S CAR CLEANER som utan bevrid tar bort gammal vigilin, oxiderad färg, oljeflickor etc.

men först!

Skäljes hos bensinstationer, bilutbildningsföretag och i färghandeln.

2 oumbärliga medel för bilens vård

Generalförsäljare:
Bilbranschen: AB A. Wiklund, Stockholm. Tel. 22 93 40
Färgbranschen: Handels AB Riviera, Stockholm. Tel. 33 06 27

UPPFRISKANDE

DOPFF RIQUEWIHR • VITT VIN

... Hurligt!

Dopff
RIQUEWIHR

Det beste Eksemplet av yppersta kvalitet med en särskilt fräsch och svalt hurtig frukthonnger. Se till att Ni får den klaphalsade flaskan med denna etikett.

1/1 8:50 1/2 5:—

Män med framgång

Framgångsrika män över hela världen använder Palmolive, då de vet vad ett trevligt utseende betyder för ett gott intryck. Gör som de, ty Palmolive ger Er dessa 5 fördelar:

★ Löddrar 250 ggr sin volym
★ Mjukar fortare upp skägget
★ Löddret varar längre
★ Rakar renare och slätare
★ Huden lenare, smidigare

föredrar PALMOLIVE-
världens förnämsta rakcreme

nu i NY modern förpackning

PALMOLIVE RAKCREME
– det enda raka för Er haka

Tunga industrin får rörservice även när fabriken vilar

Den tunga svenska industrin måste givetvis ständigt ha sin produktion i full gång. För att göra detta möjligt håller rörfirman AB Björklund & Vedin sin kvalificerade personal beredd att arbeta, när fabriken vilar. Industrin kan alltså få Björklund & Vedins installationer och service även under semester och på söndagar.

Det vet en rad av Sveriges tyngre industrier och anlitar därför AB Björklund & Vedin. Därigenom har de fått en pålitlig rörinstallation, som utförts av yrkesskickligt folk. Bland de stora industrier, som anlitar AB Björklund & Vedin, är AB Atlas Diesel, AB Motorenfabriken Järnverk, AB Separator, AB Statens Skogsindustrier, AB Svenska Metallverken och AB Svenska Kullagerfabriken, Hofors.

När Ni behöver rörinstallationer och service vänd Er till
AKTIEBOLAGET BJÖRKLUND & VEDIN
STOCKHOLM, Linnégatan 56. Tel. 67 03 10 NORRKÖPING, V. Sct Persgatan 15. Tel. 340 80
Medlem av RKR Rörledningsfirmornas Riksorganisation

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.